

PHILIPPA
GREGORY
Prințesa albă

Traducere din limba engleză
de Anacaona Mîndrilă-Sonetto

POLIROM
2021

Cu un aer grav, de parcă n-ar fi gata să dănuiască de bucurie, ea răspunde:

— Poate că ar trebui să vorbești cu fiul meu, regele.

— E în odaile lui, cu sfetnicii. Nu vreau să-l deranjez, însă o voi face și-i voi spune că voi m-ați trimis, dacă asta doriți. Sau îmi puteți spune unde e mama. Ori poate nu știți? Vă prefaceți doar a avea știință?

— Bineînțeles că știu! exclamă ea pe dată, jignită.

Se uită în jur, vede fețe curioase și-mi face semn să intrăm într-o odaie ferită, unde putem discuta între patru ochi. O urmez. Trecând pe lângă doamnele mamei, văd că unele dintre ele lipsesc; Grace, fiica bastardă a tatălui meu și sora mea vitregă, nu e prezentă. Nădăjduiesc că a plecat cu mama, indiferent unde.

Milady mama regelui închide ușa cu mâna ei și-mi face semn să iau loc. Atente la protocol chiar și acum, ne așezăm în același timp. Întreb iar:

— Unde e mama?

— Ea e de vină pentru răscoală, răspunde încet milady. I-a trimis lui Francis Lovell bani și oameni care să-l slujească, a primit mesaje de la el. Stia ce face acesta și l-a sfătuit și sprijinit. I-a spus ce familii îl vor ascunde și-i vor da oameni și arme, dincolo de York. În timp ce eu plănuiam procesiunea regelui, ea plănuia o revoltă împotriva lui, un atac prin surprindere, pe drum. E dușmanca soțului și a fiului tău. Îmi pare foarte rău pentru tine, Elizabeth.

Mă zburlesc, aproape fără s-o aud.

— N-am nevoie de mila voastră!

— Ba ai, insistă ea. Căci împotriva ta și a soțului tău uneltește propria ta mamă. Moartea și căderea ta le plănuiește. A sprijinit revolta lui Lovell, iar acum îl scrie în taină cumnatei sale din Flandra, îndemnând-o să ne invadeze.

— Nu. N-ar face una ca asta!

— Avem dovada. Nu există îndoială. Regret. O mare rușine se abate asupra ta și a familiei tale. Numele vostru e făcut de ocară.

— Unde e?

Cel mai tare mă tem că a fost dusă în Turn, că va fi închisă unde au fost ținuți fiii ei și că nu va mai ieși nici ea de acolo.

— S-a retras din lume, anunță solemn lady Margaret.

— Poftim?

— A înțeles că a greșit și s-a dus să se spovedească de păcate și să trăiască alături de bunele surori de la Abația Bermondsey. A ales să trăiască acolo. Când fiul meu i-a înfățișat dovezile conspirației, a recunoscut că a păcătuit și că trebuie negreșit să plece.

— Vreau s-o văd!

— Firește că poți merge s-o vezi, răspunde încet lady Margaret. Desigur. (Văd în ochii ei adumbriți o mică scânteie de speranță.) Ai putea să rămâi cu ea.

— Bineînțeles că nu voi rămâne la Abația Bermondsey! O voi vizita și voi vorbi cu Henric, căci ea trebuie să se întoarcă la curte.

— Nu i se poate îngădui să aibă avere și influență, spune lady Margaret. Le-ar folosi împotriva soțului și a fiului tău. Stiu că o iubești nespus, dar, Elizabeth, ți-a devenit dușman. Nu mai e mama ta și a surorilor tale. Le-a pus la dispoziție bani celor care speră să răstoarne tronul Tudor; le-a dat sfaturi, le-a trimis mesaje. A uneltit cu ducesa Margaret, care strânge armată. Trăia alături de noi, se juca voioasă cu copilul tău, cu prețiosul nostru prinț, te vedea zi de zi și, în același timp, se ostenea pentru distrugerea noastră.

Mă ridic din jilț și merg la fereastră. Afară, primele rândunele ale verii zboară aproape de suprafața apei, cotind zburdalnic, cu pântecul fulgerând alburiu, de parcă s-ar bucura să-și afunde pliscul în propria imagine oglindită, să se joace cu apa dulce a Tamisei. Mă întorc iar spre mijlocul odăii.

— Lady Margaret, mama mea nu e necinstită și nu m-ar vătăma niciodată.

Ea clatină încet din cap.

— A insistat să te măriți cu fiul meu. A cerut acest lucru, ca preț al loialității ei. A fost de față la nașterea prințului. I s-a arătat cinstire la botez, îi e nașă. I-am dat cinstire, un acoperiș și bani. Dar acum uneltește împotriva moștenirii propriului ei nepot și încearcă să-l așeze pe altul pe tronul lui. Asta e necinste, Elizabeth. Nu poți nega că joacă un joc dublu, un joc rușinos.

Îmi acopăr fața cu mâinile, ca să scap de expresia de pe chipul ei. Dacă ar avea un aer triumfător, aș urî-o; în schimb, pare îngrozită, de parcă ar simți, ca și mine, că tot ce am încercat să înfăptuim se va destrăma. Îmi spune pe un ton rugător:

— Deși mama ta și cu mine nu ne-am înțeles întotdeauna, nu mi-a făcut nici o plăcere s-o văd plecând de la curte. E o nenorocire nu doar pentru ea, ci și pentru noi. Trăsesem nădejde că vom alcătui o singură familie, o familie regală unită. Însă ea s-a prefăcut de la început. Ne-a fost necredincioasă.

Nu pot s-o apăr pe mama; îmi plec capul și printre dinții încleștați îmi scapă un geamăt slab de groază.

— Cugetul ei nu e împăcat, conchide lady Margaret. Continuă să poarte războiul pe care voi, Casa de York, l-ați pierdut. N-a făcut pace cu noi, iar acum se războiește cu tine, propria ei fiică.

Cu un scâncet, mă las pe bancheta de la fereastră, ascunzându-mi fața în mâini. Tăcută, lady Margaret traversează încăperea și se așază greoale lângă mine. Mă întreabă, obosită:

— O face pentru fiul ei, nu? Doar pentru dreptul lui ar lupta în defavoarea ta. E singurul pretendent pe care l-ar prefera nepotului ei. Îl iubește pe Arthur la fel ca noi, știu. Singurul drept pe care l-ar pune mai presus de al lui ar fi cel al propriului ei fiu. Crede, pesemne, că unul din băieții ei – Richard sau Edward – trăiește, și speră să-l pună pe tron.

— Nu știu, nu știu! Îngaim cu greutate printre lacrimi, abia auzind-o din cauza hohotelor.

— Atunci cine e? strigă ea pe neașteptate, cuprinsă de mânie. Cine altcineva ar putea fi? Pe cine ar putea să pună mai presus de propriul ei nepot? Pe cine ar prefera înaintea prințului Arthur? Arthur, născut la Winchester, Arthur de Camelot? Pe cine ar putea să prefere?

Clatin din cap, năucă. Simt cum lacrimile fierbinți mi se adună în palmele înghețate, udându-mi fața.

— Nu te-ar răsturna pentru nimeni altcineva, șoptește lady Margaret. Desigur că e unul din băieți. Spune-mi, Elizabeth! Spune-mi tot ce știi, ca să putem ocroti moștenirea lui Arthur, fiul tău. Mama ta își ține un fiu ascuns undeva? E la mătușa ta, în Flandra?

— Nu știu, răspund neajutorată. Ea n-a vrut să-mi spună nimic. Am zis că nu știu și, credeți-mă, nu știu. A avut grijă să nu vă pot spune nimic. Nu voia să fiu cercetată vreodată în felul acesta. A încercat să mă ocrotească, așa că nu știu.

Henric vine în odaile mele însoțit de curtenii săi, înainte de cină. Zâmbetul lui e încordat și deloc convingător. Joacă rolul regelui și încearcă să-și ascundă teama că pierde totul.

— Cu tine vorbesc mai târziu, spune el pe un ton scăzut, dur. Diseară, când vin în odaia ta.

— Milord..., șoptesc.

— Nu acum, replică el ferm. Trebuie să vadă toți că suntem uniți.

— Nu se poate ca mama să fie reținută împotriva voinței ei, spun cu hotărâre, gândindu-mă la vărul meu aflat în Turn și la mama, în Abația Bermondsey. Nu pot îngădui captivitatea rudelor mele. Indiferent ce bănuiele ai avea. Nu rabd așa ceva.

— Diseară, repetă el. Când vin în odaile tale. Îți voi explica.

Verișoara Maggie îmi aruncă o privire înfricoșată, apoi vine în spatele meu, îmi ridică trena și o întinde, pe când soțul meu îmi ia mâna și mă conduce la

masă, în fruntea curții; zâmbesc în dreapta și-n stânga, așa cum trebuie să fac, și mă întreb ce va mânca astă-seară mama, în timp ce curtea care a fost cândva a ei se veselește.

Ca o consolare, Henric vine neîntârziat, imediat după liturghie, îmbrăcat în hainele de noapte; lorzii care îl însoțesc în odaia mea de culcare se retrag iute, ca să ne lase singuri, iar verișoara Maggie așteaptă doar să vadă dacă avem nevoie de ceva, după care pleacă și ea, uitându-se la mine cu ochi mari, de parcă s-ar teme că până dimineață voi dispărea și eu.

— Nu vreau ca mama ta să fie sechestrată, spune cu asprime Henric. Și, dacă pot, n-o voi duce în fața judecării.

— Ce a făcut? cer să aflu.

Nu mă mai pot preface că e complet nevinovată.

— Chiar nu știi? mi-o întoarce el răstit. Sau încerci să descoperi cât de multe știi?

Cu o exclamație slabă, îmi întorc privirea într-o parte.

— Sezi, sezi, îmi spune el.

Vine după mine, mă ia de mână și mă conduce până la jilțul de lângă foc, unde obișnuiam să stăm atât de tihnit. Mă așază cu fermitate și mă bate ușurel pe obrazul impurpurat. Preț de o clipă, îmi doresc fierbinte să mă arunc în brațele lui, să plâng la pieptul lui și să-l spun că nu știu nimic precis, dar că, asemenea lui, mă tem de toate. Că sunt sfâșiată între dragostea față de mama, față de frații mei pierduți și dragostea pentru fiul meu. Că nimeni nu poate aștepta din partea mea să-l aleg pe următorul rege al Angliei și, în sfârșit, partea cea mai încurcată, că aș da orice pe lume să-mi revăd fratele iubit și să știu că e teafăr. Aș da orice, în afară de tronul Angliei. Orice, în afară de coroana lui Henric.

— Nu știu totul, spune el așezându-se greoi în fața mea, cu bărbia sprijinită în pumn, uitându-se

la flăcări. Asta-i partea cea mai rea: nu știu totul. Dar i-a scris mătușii tale Margaret, în Flandra, iar aceasta strânge armată împotriva noastră. Mama ta a luat legătura cu toate vechile familii din tabăra de York – cele din neamul ei, cele care și-l aduc aminte pe tatăl tău sau pe unchiul tău –, cerându-le să fie pregătite când debarcă armata lui Margaret. Le-a scris unora aflați în exil, altora care se ascund. A uneltit cu cumnata ei, Elizabeth, mama lui John de la Pole. Ba chiar a vizitat-o pe bunica ta, ducesa Cecily, soacra ei. Cât a ținut căsnicia ei, au fost la cuțite, dar acum s-au aliat împotriva unui dușman mai însemnat: eu. Știu că i-a scris lui Francis Lovell. Am văzut scrisorile. Ea s-a aflat în spatele răscoalei lui, am acum dovezi. Știu chiar și câți bani i-a trimis pentru cele necesare oștirii. Erau banii primiți de la mine, pensia pe care i-am dat-o eu. Toate astea le știu, le-am văzut cu ochii mei. Am ținut în mână scrisorile ei. Nu există îndoială.

Răsuflă prelung, obosit, și ia o înghițitură din pahar. Mă uit la el îngrozită. Dovezile ajung ca mama să fie întemnițată pentru tot restul vieții. Dacă ar fi bărbat, i s-ar tăia capul pentru trădare. El continuă, mohorât:

— Și asta nu-i partea cea mai rea. Probabil că mai sunt și altele, dar nu știu ce altceva a mai făcut. Nu-i cunosc toți aliații, nu-i știu cele mai tainice planuri. Nu cutez să mă gândesc.

— Henric, de ce te temi? întreb în șoaptă. Ce te temi că a făcut, de ai înfățișarea asta?

Are aerul unui om chinuit peste măsură.

— Nu știu de ce să mă tem, spune el. Mătușă ta, ducesa văduvă de Burgundia, strânge oștire – o mare oștire – împotriva mea. Asta o știu.

— Da?

El dă din cap, a încuviințare.

— Iar mama ta aduna rebeli în regat. Azi am ținut sfat. Pe lorzi sunt stăpân, de asta nu mă îndoiesc. În orice caz... mi-au jurat toți credință. Dar în cine